חיבת פנדורה

מאת שוש אופיל

עונג אבידן

ביום השישי ראו כולם את דויד אבידן. לא היתה ברירה. הוא מילא את המסך הקטן לאורך ולרוחב ובאלכסון, לפעמים כפול שתיים וכפול ארבע, לפעמים על רקע דבריהם של אחרים (שאותם לא ראו). הוא פשוט היה שם. מאד היה. ואם יש מישהו שחושב שזה לא מספיק כדי למלא שעת־שידור טלוויזיונית של־מה בערב שבת — שישאל את דוד אבי־דן. מי שעורך, מגיש ומביים את **מוזיקטי** וזיזה — התוכנית החודשית — יודע טוב יותר, תמיד טוב יותר, וגם אומר זאת, במיסגרת תוכנית עונג־השבת החד־שה.

מילבד אבידן היו עוד כמה אנשים ב־תוכנית, שנשמעו הרבה ונראו מעט. למ־של, שלוש משוררות רציניות ונאות, ש־ניסו לשכנע את אבידן שאין מקום כלל לדון בבעייה שהעלה לדיון, משום שאין בעייה. ומשוררים שקראו שירים באופן ששיכנע אותי סיפית שמוטב למשוררים לכתוב — ולשתוק.

ימי שלא ידע מה אפשר לעשות במסך קטן אחד — למד כאן שניתן לעשות הרבה. טריקים טלוויזיוניים חדשנים רדפו האחד את מישהו, עד שהעין עייפה מר־אות והאוזן חדלה לשמוע. הסיום הסטא־טיסטי — „תחזית מזג־האווירה" היה הק־טע הקולע ביותר בתוכנית. חוש־העיתוי העתידני המפותח של אבידן חגג כאן את ניצחונו באירוניה עצמית מסויימת. אך בעיקר תוך שליפת חנית ממורטטת הישר אל הצופה ההמום.

אבידן ידע כנראה מראש מה הוא עו־שה. ידע שיאכיל את הצופים בתבשיל בלתי־אכיל כזה שעוד לא ניקרה בסעו־דות־השבת שלהם. חזה מראש — והכין „תרופה" למכה.

המומחה הסטטיסטי שלו הביא מימצא בקשר לציפיותיהם של צופי־טלוויזיה ב־ישראל. מסתבר, שרובם מעדיפים תוכניות שרמתם „מעלה" את הצופה, ורק מיעוטם מבקש תוכניות „עממיות". כולם חכמים, כולם. אבל אבידן לא מאמין לסטטיסטיקה. הוא משגר לצופים מיבזק כתוב מעל גבי המסך: מי שלא רוצה שירימו אותו — ירימו אותו בכוח. זו רק שאלה של זמן. רק שאלה של משך שהותה של מולטי־וזיה בלוח־המישדרים.

השאלה האחרת של הסטטיסטיקן החרוץ — מתי מעדיפים ללכת לישון בישראל — קלעה היטב למצב רוחם של צופים רבים של מולטיוזיזיה באותו רגע של אותם שלא ישנו עדיין.

מילטון. החתול המחייך

מה עושים שמילטון פרידמן הוא כזה סימפאטי, ופוטוגני, ומלא חוש הומור, וגם יהודי טוב עם לב חם וחיוך אהבי קורן? בעיקר החיוך הזה, שלא מסתדר עם שום תדמית קודמת — לא של אותם שהיו „נגדו", וגם לא של אותם שהיו „נגדו".

תוכנית **מוקד** האחרונה (יום ג' 6.7.77) היתה מיבצע־כוכב של הכלכלן האורח. פרופסור פרידמן האפיל בקלות אפילו על המראיין הטלוויזיוני האפרורי שלו. אב־רהם קושניר הגיח מפעם לפעם באנג־לית עילגת, וניסה לשמור על מתכונת של ראיון עיתונאי עם התקפות־זוטא. אלא שהמרואיין שלו לא היה זקוק לתידרון. דבריו זרמו בשטף ובנועם מעבר להיב־טים ה„קטנוניים" של בעיות פרטיות של מדינה זו או אחרת. הוא עסק בעקרונות, בפילוסופיה של הכלכלה, ממש כשם ש־דוקטור קיסינג'ר עסק בפילוסופיה של יחסים בינלאומיים. העובדה שמפעם לפ־עם משתרבבים בני־אדם חיים לנתיבי הי־פילוסופיה שלהם וחשים אותה על בש־רם — לא מטרידה, כנראה, את שניהם.

פרידמן הוא כלכלן מעולה, עם הרבה דיעות מקוריות, שחלקן יכולות להיתת מוסכמות על דעת כל הצדדים (המערך והליכוד גם יחד), וחלקן עשויות להמריד את שניהם — לגמרי במיקרה. משום ש־מילטון פרידמן איננו פוליטיקאי. הוא „אינטלקטואל חופשי", הנותן עצות לפע־מים, למי שמוכן לשמוע. הפוליטיקאים עושים פוליטיקה, וזה משהו אחר לגמרי. גם לא ברור לו מה פירוש „לעשות דב־רים למען המדינה," כי לא ברור לו מה זאת „מדינה". הוא יודע רק מה זה „אנ־שים ו„פרטים" וספק אם בגין אהב הגד־רות לא־מוגדרות כאלה.

ההברקה היחידה של המראיין היתה הערתו על דימיונו של פרידמן לקיסינג'ר. זה ממש התבקש. מילטון פרידמן היה מעורפל ככל האפשר משנשאל שאלות „ספציפיות" מדי („האם אתה חושב ש־ארליך מסוגל לבצע מה שצריך ז'"), אך ברור ופשוט לחלוטין בכל הנוגע לחיב־טים עקרוניים. עם דוגמות־המחשה למי שלא מבין בכלכלה. אינפלציה זה כמו אלכוהוליזם. כשרוצים להתרפא מהתמכ־רות — עוברים תקופה קשה.

מילטון פרידמן, אינטלקטואל חופשי, בעניבה שמוטה ובמשקפיים, אינו מבין אווירה של צעקות „לך הביתה". בשבילו זה ווילגארי, לא־סובלני, מזכיר את הנא־צים אפילו. כך לא מנהלים ויכוחים תי־אורטיים. וכלכלה הרי זה עניין תיאורטי, ולא חשוב היכן זה מיושם ועל־ידי מי.

תוכנית מוקד לא סייעה הרבה להבהרת התפקיד שמילטון פרידמן עשוי למלא עבור ממשלת הליכוד. הראיון הסתיים כשפרידמן מרחף לו אי־שם בעננים, מעל לכתפי הפוליטיקאים ומעבר לראשו של המראיין, נמוג בערפילי הטלוויזיה. כמו התחול בעליסה מארץ הפלאות — נשאר רק החיוך.

הערבים שאמנון לין אוהב

ח"כ אמנון לין הוא איש של הגדרות ברורות. במייוחד כשמדובר בערבים. יש ערבים שהוא שונא — כאלה שקוראים קריאות־ביניים בכנסת בגנות המדיניות

עורך אבא
יהיה טוב

שהוא עצמו מצדד בה. ויש כנראה גם ערבים שהוא אוהב, אבל לא ברור איזה. יש „ערבים חיוביים" ויש „ערבים שליי־ליים". ההידרדרות היחסים עם הערבים בשטחים המוחזקים, בעשר חשנים האח־רונות, היא תוצאה של מדיניות הממערך, המוזהה, לדברי ח"כ לין, עם מס"ם, עם (שמואל) טולידאנו, ועם ליבראליזם המנו־צל־לרעה.

ערבים שליליים מנצלים לרעה את ה־ליבראליזם. ח"כ לין ומיפלגתו ידאגו שזה לא יקרה עוד. איך? לא לגמרי ברור. המעט שנאמר — נשמע מעורפל, אבל מדאיג.

תוכניתו השבועית של אפרים אבא, **צומת המזרח התיכון**, חרגה השבוע מן הנימה המנותקת והמלומדת שלה, פל־שה אל תוך שעה תמימה של צהרי־השבת (רשת ב', 12.05, 9.7.77) והוקדשה לצי־פיותיהם של ערביי ישראל מן השלטון החדש.

במשך שעה תמימה ניסו שלושה מש־תתפים ערביים (ד"ר אמיל תומה, מחמד עבאסי ומוחמד ואתד) ושני יהודים (צבי אלפלג ואפרים אבא עצמו) לעמוד על רזי מדיניותו של יהודי אחר — ח"כ אמנון לין. אבל לין אוהב לדבר בלי שיפסיקו אותו, ולאחר מעט דברים שאמר בהתחלה, קשה היה שלא להפסיק אותו, ולכן צריך היה להמתין לדקה האחרונה ממש של התוכנית, כדי לשמוע את תשו־בותיו.

שאלות היו רבות. ברובן — בצורה של חשיפות ותהיות. איך תנהג הממשלה עכ־שיו, לאור ההצהרות ישנות של אמנון לין בעבר — מי שעסק, עד לפני עשר שנים, בנושא המיגזר הערבי מטעם המערך. האמנם ישללו מערבים שליליים את האז־רחות הישראלית, כפי שהציע פעם? האם יגשימו עתה את מיסמך קניג? מה תהיה אופנת־הלויאליות החדשה?

עד כה, הם אומרים, היתה ה„לויאליות" עניין מוגדר מאד אך משתנה — לויאליות למימשל הצבאי, לויאליות למיפלגה השל־טת, ומה הלאה? ביקשו להתעדכן. הס־ברו את השקט השורר באחרונה במיגזר הערבי כצייפייה מסוקרנת. מחכים לאיתות — ירוק או אדום, העיקר שיהיה ברור.

ואמנון לין היה ברור מאד. לבסוף, כשניתנה לו ההזדמנות לחרוג ממתכונת של דיון או שיחה, ולעבור לסיגנון ההצ־הרה החגיגית, הצהיר: יהיה טוב. יהיה נפלא. הרבה יותר מאשר אי־פעם. משום שעכשיו לא תהיינה עוד יוזמות יהודיות בנושא שיתוף־פעולה עם ערבים; הער־בים יצטרכו לעשות זאת בעצמם. והער־בים השליליים, העויינים, אלה שלא מבי־נים שהגיע הזמן לחדול מן הערבית ה־מתבדלת שלהם ולהפוך לישראלים לכל דבר — אלה יטעמו מנועם־ידה של מדי־ניות „חזקה" ו„ברורה". אותם שייהנו מן העתיד הנפלא יהיו הערבים „זקופי־הקו־מה", המזוהים עם מדינת ישראל" ועם אמנון לין.

אולי נותר מישהו שחשב שהתשובות על השאלות לא ניתנו. שהאמצעים להש־גת העתיד הנפלא לא הובהרו. מישהו ש־עוד לא הבין איזה ערבים, בכל זאת, אמנון לין כן אוהב.

הערבים שהשתתפו בתוכנית הבינו. הם נשתתקו.

שידורים במגירות

בגלי־צה"ל, בשעות הקטנות של ה־לילה, ממשיכים לשדך חלומות. בתוכנית הוותיקה **גבר ואשה** (יום ה', 7.7.77) היה משודך בן 30 העוסק, בין השאר, ב־מחשבים ובלוגיקה, ומחפש לעצמו אשה „עצמאית". למרות שהוא עוסק במיקצו־עות של דיוק ושל הגדרות — לא ידע בדיוק כיצד מגדירים אשה כזאת. וגם הן לא ידעו. וכשנדמה שידעו — לא ידע המשודך מה עושים עם זה. אולי משום שתוכניות־שידוכים טלפוניות טובות ל־אנשים היודעים בדיוק מה הם רוצים, והמחפשים אנשים המתאימים בדיוק להגי־דרות שאנשים אחרים כבר הגדירו קודם.

ואשה „עצמאית" זה משהו אחר. עוד לא נוצר סטיריאוטיפ כזה. זאת לא סחורה עוברת לסוחר במישחק־מימכר בסטירי־אוטיפים.

תוכניות־השידוכים הזאת היא מין מיש־חק שכזה. היא עובדת — רק כאשר ה־משתדך(ת) או המטלפן(ת) מסוגלים לת־חום את החלומות הכמוסים ביותר בתוך מגירות של בנאליות מאורגנת.

לאחר שמאזינים לכמה תוכניות כאלה ברציפות, נדמה שכולם מחפשים את אותו הגבר, או את אותה האשה בדיוק. בגלי־צה"ל, בשעות הקטנות של הלילה, הם גם מוצאים.

למה לא. בעצם.

שידור

חגיגת קייץ בגלי"ץ

החל מיום ראשון הקרוב תחל תחנת גלי־צה"ל בשידור תוכנית יומית חדשה במתכונת שידורי תחנות הרדיו האמריק־איות הפופולאריות. המישדר, שישא את השם חגיגת־קייץ, מיועד בשלב זה לנופ־שי הקייץ בעיקר בחופים. אם הוא יעלה יפה הוא יימשך אל תוך התורף, ואז כמו־בן יאלצו למצוא לו שם חדש.

חגיגת־הקייץ היומית תימשך משעה תשע בבוקר ועד 12 בצהריים מדי יום. במהלכה יוגשו שלוש שעות רצופות של פזמונים, שיהיו בעיקר להיטים הקליטים והטריים ביותר. הם יוגשו, לסירוגין, בידי **איזי גורדיצקי, אלכס אנסקי, אורי אזוני, איי ישראלי ורם תדמור,** כשכל מנחה מגיש את קטעי הקישור וה־בדיחות כיד המיקרופון הטובה עליו.

המיוחד במישדר זה יהיה שילוב החד־שות בפזמונים. הכוונה היא לקטוע את המישדר בכל פעם שתגענה חדשות טר־יות למערכת ולשדרן מיד, במיבזקים קצ־רים של 20 שניות כל אחד לכל היותר. בכל שעה יקטע השידור כשלוש־ארבע פעמים לשם עידכון החדשות, כשעל הח־לק הזה של המישדר ממונה **צבי ריימון** שיערוך ויגיש את החדשות.

חגיגת־קייץ מיועדת ככל הנראה להוות תחרות הולמת לשידורי רשת ג' של הגל הקל ־קול השלום של אייבי, תוך תקווה שהנוסחה החדשה והרעננה תחזיר מאזי־נים בשעות הבוקר לגלי־צה"ל.

רשת ג' בדיסקוטקים

סידרת תכניות חדשה ברשת ג' תביא מדי שבוע שידור חי מדיסקוטקים ברחבי הארץ. במהלך השידור יבקרו קריינ־י ה־רשת בדיסקוטק, יגישו תקליטים וינחו את הערב בדברי קישור בין הפזמונים. מט־רת התכנית היא להכניס את המאזינים לאווירה מיוחדת, ולתת להם תחושה של מסיבת־להיטים. ההקלטה הנסיונית של התכנית זכתה להצלחה רבה ויתכן כי תכנית דומה תוקלט גם עבור הטלוויזיה.

רכילות בחדשות

קול־השלום, המעביר את שידורי החד־שות משידורי־ישראל, החליטו לשלב בהם חידוש נוסף אשר ימשוך את המאזינים להאזין לשידור החדשות דווקא כשהן מו־עברות בקול־השלום, ולא בשידורי־ישר־אל. הרעיון של **אייבי נתן** הוא לשדר לאחר כל מהדורת־חדשות ידיעות קצרות בנושאי בידור, תרבות וחברה. לדעתו, עשויות ידיעות פיקנטיות לרתק את המא־זינים ויביאו להם שירות נוסף של עיד־כון מעניין.

חילופי מנכ"לים בשפ"ב

החברה לשירותי פירסומת בשידור (ש.פ.ב.) עברה בשבוע החולף להנהלה חדשה. המנהל היוצא **משה חובב** הח־ליט לפרוש מתפקידו ובמקומו זכה במכ־רז הפרסומאי **חגי ברייכוכבא** שהיה מנהל היימון הכושל היום הזה.

חובב פרש מתפקידו, כיוון שלדבריו הוא סובל מבעיות בריאותיות שאינן מאפ־שרות לו נסיעות תכופות בין תל־אביב לבירה. בינתיים ממשיך חובב לעבוד ב־ש.פ.ב. כדי לסיים מחקר שהוא החל בנו־שא פיתוח החברה. חובב העלה לפני ה־ועד המנהל להתפשט לתחומים נוספים שיגדילו את רווחיהם. עם סיום הגשת ה־תזכיר יש בדעתו לשוב לדשות השידור, אשר בה הוא נהנה היום ממעמד של חופ־שה ללא תשלום.

הועד החפטר בגלל זילזול

עובדי גלי־צה"ל, היו עדים השבוע ל־נקיטת צעד דראסטי על־ידי ועד העובדים אשר הם עצמם בחרו. הוועד התפטר. צעד זה נקט לאחר ששני חברי הוועד, העי־תונאי **אורי אלוני, עימנואל הראוי נבו**, הודיעו לעובדים על קיום יום־עיון בנושאים הקשורים בעבודה ובזכויות ה־עובדים, אך איש מהעובדים לא הגיע ליו־עיבה בשעה שנקבעה. חברי הוועד ראו בכך עלבון אישי חלזול ובו במקום הגי־שו את התפטרותם. העובדים, שלא ציפו לצעד מרחיק לכת שכזה, מארגנים עצו־מה ומבקשים מהמתפטרים לחזור לתפ־קידם.